

Haanja Kool

8. klass

Katriine Mõttus

HAANJA KODUTÜTARDE JA NOORKOTKASTE RÜHMA

LIPP

Loovtöö

Juhendajad: Kersti Aasa

Haanja 2022

Sisukord

Sisukord	2
Sissejuhatus	3
1. Haanja rühma lipp	4
2. Lipu kujundamise tehnika	6
Kasutatud allikad	9

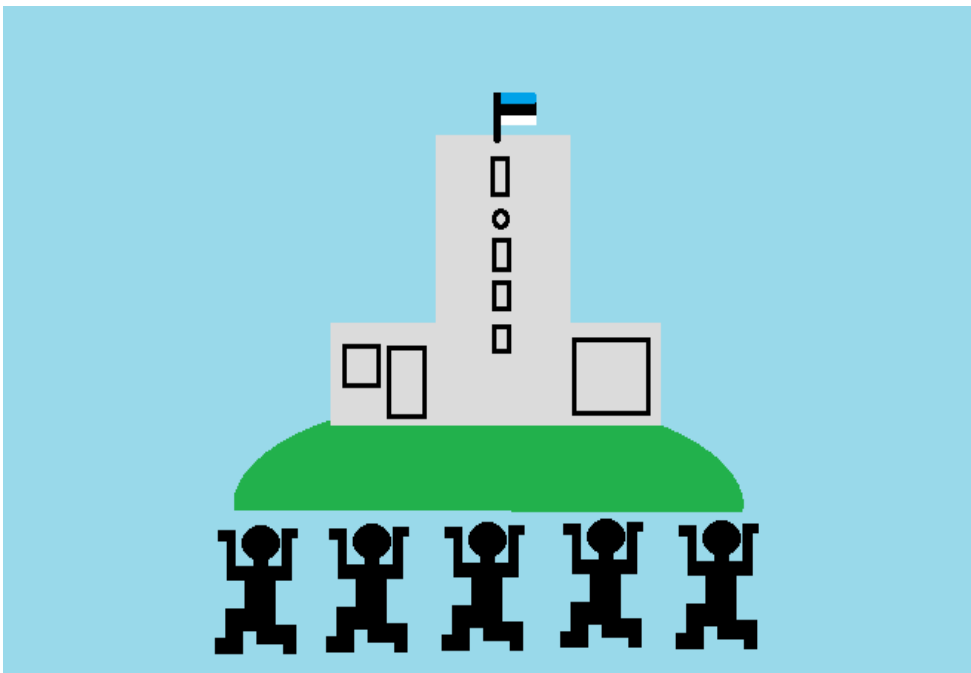
Sissejuhatus

Valisin loovtöö teemaks Haanja Kodutütarde (edaspidi KT) ja Noorkotkaste (edaspidi NK) rühma lipu kujundamise ja valmis õblemise. Olen aktiivne kodutütar ja pean oluliseks, et Haanja rühmal oleks esinduslik ja kvaliteetne lipp. Senise rühmalipu, mille valmistasime 2015. aasta suvel laagris, kujundamiseks kasutasime viltpliiatseid ja seetõttu on praeguseks selle kujundus pleekinud ja lipp kulunud. Kuna kasutame Noorkotkaste ja Kodutütarde laagrites tihti rühmalippe, siis soovisingi loovtöö tegemise käigus teha meie rühmale uue ja vastupidavama lipu. Otsustasin rühmalipu kujundusel kasutada vana lipu sümboleid ning kasutada peale õblemise ka aplikatsioonitehnikat.

1. Haanja rühma lipp

Lipp on sümbol, mis võib tähistada erinevaid asju – nii rahvaid, organisatsioone kui ka riike (Koppel, 2012). Minu kavandatav ja valmistatav lipp saab Haanja Noorkotkaste ja Kodutütarde rühma sümboliks.

Alustasin oma tööd kavandi koostamisega. Kavandi kujundamisel lähtusin põhimõttest, et see iseloomustaks paikkonna eripära. Minu kujundusel olevad viis meest sümboliseerivad Haanja kultuuri ehk haanimiihhi, kes seisavad meie esivanemate traditsioonide säilimise eest. Lipul olev mägi sümboliseerib meie asukohta Haanja kõrgustikul Munamäe jalamil. Munamägi ja sellel asuv vaatetorn on meie kandi uhkus ja pika ajaloo vaatamisväärsus. See on sümbol, mille kaudu tuntakse Haanjamaad ka väljaspool Eestit. Torni tipus lehvib alati meie riigi sümbol – Eesti lipp, mis sümboliseerib meie riiki ja rahvast. Need lipul olevad sümbolid (vt Joonis 1) iseloomustavad KT ja NK väärtusi – meie riiki, rahvast ja maad.

Joonis 1. Haanja rühma NK ja KT lipu kavand (autori erakogu)

Kui kavand sai valmis, siis alustasin õiges suuruses šabloonide valmistamist (vt Joonis 2).

Joonis 2. Šabloonid (autori erakogu)

Järgmiseks ostsin vastavalt kavandis mõeldud värvidele kangad. Lõikasin kangast šabloonide järgi detailid (vt Joonis 3).

Joonis 3. Kangast välja lõigatud detailid (autori erakogu)

2. Lipu kujundamise tehnika

Lipu otsustasin valmistada aplikatsioonitehnikas. Aplikatsioon ehk pealeõmblus on pika ajalooga tehnika, mis algselt tähendas teisest kangast kujundite õmblemist rõivastele, tavaliselt peite- või kaunistuspistetega. Hiljem lõigati trükitud suuremustrilistest kangastest kujundeid välja ja õmmeldi need otse aluskangale. Vanimad teadaolevad aplikatsioonid on sümboolse tähendusega kujundid Niiluse papüüruslaevade purjedel. Keskajal kaunistati aplikatsioonitanditega vappe ja lippe. Aplitseerimiseks sobivad kõige paremini tihedad vähehargnevad materjalid. Aplikatsioon kinnitatakse esialgu aluskangale nõõpnõeltega või traageldades. Kui terve aplikatsioon on aluskangale kinnitatud, siis ääristatakse servad õmblusmasinal siksakpistega. Aplikatsioonide käsitsi tikkimisel sobivad hästi sämppiste, üleloomispiste, ahelpiste või aedpiste. (Oro & Saarlo, 2004)

Lähtuvalt aplitseerimise teooriast asusin lipule detaile peale panema. Kinnitasin aplikatsioonid nõõpnõeltega, nii et need õmblemise ajal paigast ei liiguks ja õmblesin masinaga alguses tavalise pistega ja hiljem siksakpistega üle. Kuna torni aknad ja uks olid väga väikesed detailid, siis need kinnitasin tornile käsitsi sämppistega. Pärast seda õmblesin torni tippu lipu ja lipu varre tikkisin varspistes. Nii sai valmis lipu esikülg (vt Joonis 4).

Joonis 4. Lipu esikülg (autori erakogu)

Lipu valmis õblemise järgmine ülesanne oli esikülje kokku õblemine tagaküljega. Kõigepealt lõikasin esiküljega sama suure kanga lipu tagaküljeks ja seejärel õmblesin selle esiküljega kokku. Selleks et kaks kangast koos püsiks, oli vaja teha õmblus läbi kahe kanga. Otsustasin mõlemad kangad läbi õmmelda mäe alumist joont mööda. Viimaseks lipu valmistamise etapiks oli lipuvardale tunneli tegemine. Seal traageldasin ka kaks poolt kokku ja õmblesin masinaga üle. Lõpuks pressisin kõik veel korralikult läbi, lisasin lipuvarda ja Haanja rühma lipp saigi valmis (vt Joonis 5).

Joonis 5. Valmis lipp (autori erakogu)

Kokkuvõte

Loovtöö eesmärk oli kujundada ja valmistada Haanja KT ja NK rühma lipp. Täitsin endale püstitatud eesmärgi. Vaatasin ka et töö läheks kokku haanja kultuuriga. Kujundust oli üpris raske teha kuna üritasin kombineerida KT ja NK väärtusi kui ka haanjat. Töö käigus täiendasin oma käsitööoskusi: õppisin aplikatsioonitehnikat ja tuletasin meelde tikkimispisteid. Ma ei osanud arvata, et see töö nii mahukas on ja palju aega võtab, sest kõike tuli teha korralikult ja läbimõeldult. Ma oleksin võinud oma tööga varem alustada, kuna lõpus läks väga pingeliseks ja kiireks. Samas jäin kindlaks kvaliteedi ja täpsuse suhtes, et meie rühma lipp hea ja esinduslik tuleks. Tahan jätta oma rühmale lipu, mis kehtaks kaua. Täna õpetaja Kerstit ja Alarit.

Kasutatud allikad

Koppel, K. (26.02.2012). Lipp kui sümbol on inimkonda teeninud mitu tuhat aastat.

<https://www.err.ee/365663/lipp-kui-sumbol-on-inimkonda-teeninud-mitu-tuhat-aastat>

(09.04.2022)

Oro, E. & Saarlo, G.A (2004). Lapitööd. Tallinn: AS Bit.